

KUR'ÂN, CİHAT VE ŞEHİTLİK

es-selâmü aleyküm ve rahmetü'llâhi ve berakâtühû.

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Size Peygamber-i Zîşânımız'ın mübarek şehrinden, Medine-i Münevvere'den hitap ediyorum.

Temmuz ayı yazın en sıcak aylarından birisi olmasına rağmen, burada latif bir hava var. Tabi, sıcak var ama benim tahmin ettiğim kadar değil... Çünkü Avustralya kış mevsimindeydi, orada kazak giyyorduk, yün çorap giyyorduk. Buraya gelince, “Kim bilir ne kadar sıcaklar olur?” diye düşünüyordum. Benim umduğumun altında, güzel bir latif hava var.

Teşekkür ederim; arkadaşlarımdan pek çoğu benAvustralya'dan buraya geliyorum diye umreye niyet etmişler, gelmişler. Onlarla buluştuk Mekke-i Mükerrede, sonra buraya geldik. Bu da güzel bir şey, birçok dostla görüşmüş olduk.

Medine-i Münevvere'de herhalde öteki bildiğimiz imamlar, tanıdığımız, âşinâ olduğumuz

imamlar belki yaz tatiline gittiler; Abdü'l-Muh-sin isminde genç bir imam gelmiş. Benim kaldığım otelde kalıyordu.

Damman'dan gelmiş. Çok dokunaklı bir sesi var. Gayet Dâvudî, tok bir sesle, hızlı fakat harfleri tane tane çok güzel okuyor. Çok lâtif bir kıraati var. Çok beğendim, çok sevdim. Bilmiyorum, otelde kaldığına göre, demek ki muhakkak gidecek ama, çok güzel bir hafız. Hiç sektirmeden, böyle billur gibi bir sesle, gayet güzel Kur'ân-ı Kerîm okuyor.

Allah cümlemize nasip eylesin...

a. Kur'ân Bilgisi ve Cennetin Dereceleri

Bu sebeple, ilk hadis-i şerifi Kur'ân-ı Kerîm'le ilgili seçtim. Ebû Saîd el-Hudrî Hazretleri'nin rivayet ettiğine ve büyük âlim Ahmed b. Hanbel, İbn Mâce ve Ebû Ya'lâ'nın kitaplarına aldığına göre Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyurmuşlar ki:

يَقُولُ لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ إِذَا دَخَلَ الْجَنَّةَ اقْرَأْ وَاصْعَدْ
فَيَقْرَأُ وَيَصْعَدُ بِكُلِّ آيَةٍ دَرَجَةً حَتَّى يَقْرَأَ آخِرَ شَيْءٍ
مَعَهُ مِنْهُ¹

*Sadeka Rasûlu'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ
kâl...*

Bu hadis-i şerifi dinleyince, hepiniz Kur'ân-ı Kerîm'e aşkınızı, şevkinizi daha da arttıracaksınız. Tahmin ediyorum, Kur'ân-ı Kerîm'e sarılacaksınız, ezberinizi arttırmaya gayret edeceksiniz.

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Yukâlû li-sâhibi'l-Kur'ân*) “Kur'ân-ı Kerîm'in sahibine denir ki...” Kur'ân-ı Kerîm'in sahibi demek burada, Kur'ân-ı Kerîm'den bazı ayetleri öğrenmiş, onlara sahip olmuş kimse demek. Kur'ân okuyan, ezberinde Kur'ân olan kimse demek. Kur'ân'ın bir kısmına sahip olmuş.

(*Yukâlû*) “Denilir ki...” Mechul sigasıyla bir fiil. Diyenin Allah Teâlâ Hazretleri'nin bizzat kendisi olduğu hadis-i şerifin devamından anlaşılıyor. “Kur'ân-ı Kerîm'den bir şeylere sahip

¹ İbn Mâce, “Edeb”, 52 (2780); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 513/1.

olmuş olan bir Müslümana, (*izâ dehalet-l-cennete*) cennete girdiği zaman denilir ki:” Kim der?.. Alemlerin Rabbi, Rezzâk-ı alem, Ekramü’l-Ekramîn, Rabbimiz, Mevlâmız der.

(*İkra’ va’s’ad*) “Buyrulur ki: Oku ve yüksel!” *Saade-suûd*; yükselmek demek Arapça’da, *sad* ve *ayın*’la... (*İkra’*) “Oku, (*va’s’ad*) ve yüksel... (*Fe-yakrau ve yas’adu*) Bunun üzerine o cennetlik kul okur ve yükselir. (*Bi-küllî âyetin deraceten*) Her okuduğu ayet için bir derece yükselir. (*Hattâ yakraa âhira şey’in meahû minhü*) Yanındaki, yâni ezberindeki en son ayeti okuyuncaya kadar...”

Demek ki sevgili kardeşlerim, cennete girdiği zaman, cennette, Kur’ân-ı Kerîm’den ne kadar ayet biliyorsa, bir ayet okudukça bir derece yükselir. Ezberinde ayet sayısı çok olan kimseler, cennetin en yüksek derecesine böylece yükselmiş olur. Zaten başka bir hadis-i şerifte size okumuştum evvelce, cennette dereceler Kur’ân-ı Kerîm’in ayetleri kadardır.

Demek ki, Kur’ân-ı Kerîm’i okumalıyız. Okumalıyız amma, manasını da öğrenmeliyiz. Ezberlemeliyiz, ezberimizde olmalı... En bü-

yük günahlardan birisi de, yine hadis-i şeriflerden biliyoruz, ezberlediği Kur’ân ayetlerini unutmaktır.

Seneler önce Kırıkkale’yi ziyaret ettiğim zaman, Kırıkkalemüftüsü Mustafa Efendi de gelmişti sohbete, orada konuşmuştuk: Ezberinde Kur’ân olduğu halde ezberlediklerini unutanlar, en büyük günaha girmiş oluyorlar.

Yâni, Kur’ân-ı Kerîm’i öğrenince geriye dönüş yok, azaltmak yok. Dâimâ daha çok çalışacak. Hafızsa, hafızlığını düşürmeyecek ve bildiklerini eksiltmeyecek, unutmayacak. Kur’ân-ı Kerîm ezberinde olacak. Ne kadar çok ezberlerse, derecesi o kadar yüksek olacak.

Kur’ân-ı Kerîm sadece okunmak için değil, mucibince, yâni emrinin icabına göre hareket etmek için indirilmiş. Allah’ın emirlerini ihtiva eden bir kitap olduğundan, bildiğini de uygulayacak. mesela, Allah Teâlâ Hazretleri, “Yalan söylemeyin!” buyurmuş; yalan söylemeyecek... “Gıybet etmeyin!” buyurmuş; gıybet etmeyecek... “Dininiz için malınızı, canınızı verin!” buyurmuş; mal, can icabında verilecek.

Geçen hafta çok ciddi bir konuşma yapmıştım. Sonra arkadaşlar tesirinin, yankılarının

çok geniş olduğunu söylediler; memnun oldum. Anlayıp, dinleyip de uygulayan, davetimize icabet eden, isteklerimizi anlayıp o doğrultuda çalışan kardeşlerimizden Allah razı olsun...

Demek ki, Kur'ân-ı Kerîm'e sımsıkı sarılmamız gerektiği; ne kadar çok çalışmışsak, cennette de o kadar yüksek dereceye çıkacağımız bildirilmiş oluyor.

b. Anneye Babaya Hürmet

İkinci hadis-i şerif, hemen o hadisin altında sevgili kardeşlerim. Hazret-i Aişe Anamız, Aişe-i Sıddîka Validemiz, Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in kızı, Peygamber Efendimiz'in zevce-i sâlihası Aişe Anamız tarafından rivayet edilmiş. Buyuruyor ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz:

يُقَالُ لِلْعَاقِ اِعْمَلْ مَا شِئْتَ مِنَ الطَّاعَةِ
فَإِنِّي لَا أَغْفِرُ لَكَ وَيُقَالُ لِلْبَارِ اِعْمَلْ مَا شِئْتَ
فَإِنِّي أَغْفِرُ لَكَ²

Anne ve babasına karşı gelen veya kötü davranan kimseye (Allah tarafından) “Benim

² Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, 2/1242 (3780); *Râmûzu'l-Ehâdis*, 513/2.

rıza ve hoşnutluğum olan amellerden dilediğini yap! Ama (şunu da bil ki) ben seni asla affetmeyeceğim!” buyrulur. Anne ve babasına iyilik edene de (Allah tarafından) “Dilediğini yap! (Tövbe ettiğinde) Seni muhakkak affedeceğim.” buyrulur.

Ben demin, “Söyleyen Cenâb-ı Haktır.” derken, bu ikinci hadis-i şerifi göz önünde bulundurmuştum. Burada da “*Yukâlû*” diye başlıyor: “Söylenir ki, denilir ki...” (*Li'l-âk*) Âk, ukûk-u vâlideyni yapmış kimse demek. Yâni, anne babasına asi olmuş, isyan etmiş, söz dinlememiş, iyi evlatlık yapmamış kimse demek.

Bu çok büyük günahlardan biridir. İnsanın annesinin babasının gönlünü alması, sevgisini kazanması, duasını ganimet bilmesi lazım! Annesine babasına çok hürmet ve riayet göstermesi gerekir. Hatta bizim büyüklerimiz o kadar derlerdi ki: “Annesi babası gayrimüslim olsa bile onu götürecek, getirecek, işte yardım edecek, hizmet edecek...” derlerdi.

Töremizde, âdetimizde, milli örfümüzde bu anne ve babaya hürmet çok derin bir anlam

taşıyor, önem taşıyor. Çok önemli davranışlardan birisidir. evlatlar anne ve babalarını sevmeli, saymalı, sözünü dinlemeli.

Dinlememeye *âk* deniliyor, yâni *ukûk* yapan, *ukûk-u vâlideyne* düşen demek. (*Yukâli li'l-âkki*) “Böyle *ukûk* yapan, annesine, babasına asi olana denilir ki...” Diyenin Allah Teâlâ olduğu, hadisnin devamından anlaşılıyor. Bu hadis için söylemem lazımdı bu sözü. Hadisin devamında çünkü delil var:

(*İ'mel mâ şî'te*) “Dilediğini işle! (*Mine't-tâati*) İbadet ve taatten ne istersen onu yap, istediğini işle! (*Fe-innî lâ ağfiru leke*) Muhakkak, ben seni afv-ü mağfiret etmiyorum.”

“İşte var mı bir diyeceğin?” der gibi Allah Teâlâ Hazretleri'nin buyurduğu, buradan, “Ben affetmiyorum!” demesiyle anlaşılıyor. Ana babaya asi evlâda Allah tarafından denilir ki:

“İbadet ve taat bâbında ne kadar gayret etsen, uğraşsan, neler yapsan, ne kadar ibadet ve taatler işlesen bile, ben seni afv-ü mağfiret etmeyeceğim!”

(*Ve yükâlu li'l-bârri*) *Bâr*, *birrû'l-vâlideyn* yapan, yâni anne babasına iyilik yapan, iyi ev-

latlık yapan, hizmeti güzel yapan, onların gön-lünü alan, duasını kazanan demek. “Bârra da denilir ki...” Kim tarafından?.. Rabbi tarafın-dan, Allah tarafından... (*İ’mel mâ şî’te feinnî aġfiru leke*) “Ne istersen yap, çünkü ben seni afv-ü mağfiret edeceğim!”

Burada (*mine’t-tâati*) dememiş. Yâni, ne istersen yap diyor. İyi, kötü, kusurlu, meziyetli ne yaparsa, Allah Teâlâ Hazretleri onu afv-u mağfiret edeceğini bildiriyor.

Çünkü anne ve baba çok önemli, sebab-i hayatı. Küçük çocuk âciz olarak doğuyor. An-nesi dokuz ay on gün hamilelik sıkıntılarını çe-kiyor. Son aylarda şiddetlenen şekilde midesi bulanır, yürüyemez, vücudu şişer, sancılar, ağ-rılar, üzüntüler...

Doğum muazzam bir ameliyye, çok zor bir iş. Ölenler kalanlar oluyor. Sakatlıklar oluyor doğumdan sonra... Bin bir zahmetle doğurur. Kendi sütüyle besler, çocuğu büyür. Öper, kok-lar, hoplatır, zıplatır, bakar. Sonra çocuk büyü-yünce anne babasına asi olursa, çok büyük nan-körlük oluyor bu. Onun için anne baba hakları İslâm’da fevkalade önemli...

Dâimâ ben düşünürüm, anne baba deyince hep hatırıma gelir: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, anne babadan daha önemli!..

Bu konuda Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, bir hadis-i şerifinde buyurmuş ki:

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ
حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَلَدِهِ وَوَالِدِهِ³

Başka bir rivayette:

لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَلَدِهِ
وَوَالِدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ⁴

Sizden biriniz beni çoluk çocuğunuzdan, anne babasından ve bütün insanlardan daha çok sevmedikçe (tam olarak) iman etmiş olamaz.

Demek ki, Peygamber Efendimiz'i daha çok sevecek. Neden?.. Çünkü Peygamber Efendimiz cenneti gösteriyor, cennete götürüyor,

³ Buhârî, "Îmân", 7 (14).

⁴ Buhârî, "Îmân", 7 (15); Müslim, "Îmân", 70 (44).

cennete gitmeyi öğretiyor. Sünnet-i seniyyesi bir derya... Peygamber Efendimiz’in hadis-i şerifleri hazine... Onları bilmezsek Kur’ân-ı Kerîm’in nasıl uygulanacağını çıkartamayız. Namazı nasıl kılacağımızı bilemeyiz. Elbette Peygamber Efendimiz her şeyimiz. Başımızın tacı ve kurtuluşumuzun ilâcı Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz... Onun için elbette anneden, babadan daha önemli oluyor. İnsan annesini, babasını çok sevdiği halde;

فِدَاكَ أَبِي وَ أُمِّي⁵

(*Fidâke ebî ve ümmî*) “Annem, babam sana feda olsun! Onları canımdan çok seviyorum ama; annemi babamı kurtarmak için icabında kendi canımı feda ederim ama; sadece canım değil, canımdan daha sevdiğim anne ve babam bile sana feda olsun!” denilirdi Peygamber Efendimiz’e...

Din yolu önemli olduğundan, büyüklerimiz kitaplarda kesin olarak yazmışlardır: Elbette Peygamber Efendimiz’in yolunda yürüyen mürşid-i kâmiller, alim-i hakîkîler, evliyâullah da

⁵ Buhârî, “Cihâd” 79 (1749); Müslim, “Cihâd”, 123 (1802).

anneden, babadan önde geliyor. Onlara âsî olmanın da maddeten, mânen, dünyevi ve uhrevî bakımdan çok büyük zararları olur. Onun için herkesin dinini öğrendiği büyüklerine, evliyâullah, hoca efendilere büyük saygı göstermesi bu yüzdendir.

Tarih boyunca da böyle olmuştur. Biliyorsunuz Yavuz Selim'in maceralarını... Pos bıyıklı, asabibir hükümdar... Savaşlara gidiyor. Yeniçeri kendisine isyan ettiği zaman, atına binip atını sürebiliyor. Cesur bir insan... Bir seferde hocasının atı şöyle bir yerinde durmamış, yaramazlık yapmış, ayağı çamura hızla bir çarpmış, çamurdan sular Yavuz Selim'in kaftanının üstüne sıçramış ve çamurlanmış padişahın kaftanı... Şeyhülislâm sapsarı kesilmiş. Atından çıkan bu çamur böyle padişahın kaftanını çamurlayınca şeyhülislâmda şafak atmış, "Eyvah, şimdi sinirlenir, kesin bu adamın kafasını der." falan diye çok üzölmüş. Ama Yavuz Selim demiş ki:

"Alimlerin atının ayağının çamuru bizim için şereftir. Temizlemeyin bu kaftanımı, bu kaftanım böyle çamuruyla kalsın! Ve ben vefat

ettiğim zaman sandukamın üstüne, yâni kabrimin üstüne bu kaftanı hatıra olarak koyun!” demiş.

Alimlere hürmet böyleydi ve böyle olması lazım! Tabi, güzel bir misal... O kadar asabibir insan, o kadar savaşlar yapmış büyük bir devlet adamı... Bazıları en çok beğeniyorlar. Padişahlar içinde düşünceleri itibariyle en beğenilecek özellikleri olduğunu söylüyorlar. Ama ulemaya hürmeti de böyle...

Bu konuyu açsam çok derin gider. Yâni, daima anne baba deyince, hoca efendiler aklıma gelir benim; mürşid-i kâmiller... Ona bağlantı yaparım. Onun daha üstün olduğunu söylemek boynumun borcu oluyor.

c. Cihada Yakın Ameller

Aynı sayfada bir hadis-i şerif daha var. Beyhakî rivayet etmiş. Allah rahmet eylesin. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyurmuş ki:

يَقْرُبُ مِنَ الْجِهَادِ طِيبُ الْكَلَامِ وَإِدَامَةُ الصِّيَامِ
وَالْحَجُّ كُلِّ عَامٍ وَلَا يَقْرُبُ مِنْهُ شَيْءٌ بَعْدُ⁶

Güzel söz söylemek, oruç tutmaya devam etmek ve her yıl hac yapmak cihada yakındır. Bu ibadetlerden başka cihada yakın olan hiçbir şey yoktur.

Bu da birçok kimsenin merak ettiği bir konuda sorulara cevap mahiyetinde:

(*Yakrubu mine'l-cihâd*) “Cihada yakın olur.” *Karube* fiili *min* ile kullanılıyor, Türkçe'deki gibi değil. Biz: “Cihada yakın olur.” deriz, -e haliyle kullanırız. Araplar -den haliyle kullanıyorlar. Tam böyle tercüme etmek istersek, “Cihaddan yana yakın olur.” demek gibi oluyor.

Cihat da İslâmî çalışmaların, sevaplı ibadetlerin zirvesi, çok önemli... “Cihada yakın olur.” Neler?.. Üç şey sayıyor Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz:

1. (*Tîbü'l-keîâm*) “Tatlı konuşma, gönül alıcı konuşma, kırmadan konuşma, güzel sözler

⁶ Beyhakî, *Şu'abü'l-Îmân*, 5/406 (3611); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 513/5.

söyleme... Haklı ve sevimli sözler söyleme, güzel konuşma.”

2. (Ve idâmetü’s-sıyâm) “Ve orucu çok tutmak, oruca çok devam etmek.”

Biliyorsunuz oruç sadece Ramazan’da değildir. Ramazan’ın dışında Peygamber Efendimiz nice oruçlar tutardı. Bunları her zaman sizlere hatırlatmışımdır ama yine bir sıralayayım:

Bir kere her hafta pazartesi, perşembe oruçları vardır. Tutarsanız, her hafta tutulabilir. Sünnettir, sevaptır. Her ayın başında, ortasında, sonunda oruç vardır. Arabî ayların, yâni kamerî ayların ortasında, 13, 14, 15’inde, mehtaplı gecelerin gündüzlerinde oruçlar vardır. Şevval’in altı gün orucu vardır. Zilhicce’nin on gününde hacıların hacca gittiği zamanda oruçlar vardır. Muharrem’in 9, 10, 11’inde oruç vardır. Receb’de, Şaban’da oruç tutmak sevaptır.

Efendimiz bu sıcak ülkede oruç tutmayı çok teşvik ediyor ki, çok zordur burada. Yâni, güneş burada insanın dermanını keser. Oruç tutmak öyle Türkiye’dekine benzemez veyahut daha başka bir ülkedeki gibi değildir. Ama oruç tutmayı çok tavsiye ediyor.

Oruç tutmanın tabii hem sıhhî faydaları var: Şişmanlık olmaz, yağlar erir, kolesterol ve diğer zararlı yağlar kalmaz, kan temizlenir... İnsanın karnı aç oldukça, gönlü nurlanır. Mânevî kemâlât, ilim, irfan, marifetullah öyle gelir.

Onun için orucu da çok tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz. Hele yaz günlerinde oruç tutmayı ayrıca hadis-i şeriflerde methetmiş. Çünkü zor... Zor olunca, ibadetlerin sevabı zorluğu nisbetinde olduğundan, mükâfatı da büyük oluyor.

3. *(Ve'l-haccü külle âm)* “Her sene haccetmek.”

Biliyorsunuz ömürde bir defa hac yapmak farz ama, farzın ötesinde fazilet var, sünnet var, sevap var. Farz bitti diye, ille yapmayacağım diye bir şey yok. Bazıları bunun karşısına çıkarlar, aleyhte konuşurlar. İşte hadis-i şerif...

Bunlar cihada yakın oluyor. Çünkü hacca gelmek kolay değil. Eskiden daha da zordu. Eskiden ne binek vasıtaları kolaydı, ne mesâfeler kolay aşılıyordu, ne sıcaklardan korunmak için tedbirler bu kadar çoktu, ne sular bu kadar çoktu, ne buradaki barınma imkânları bu kadar güzeldi, ne emniyet vardı... Ölüm tehlikesi

vardı, hac daha zordu. O zaman bile her yıl hac diyor. Şimdi bir haftalık bir şey... Bileti alıyorsunuz, geliyorsunuz. Bir haftada hac yapılabiliyor.

Evet, bu üç şey, cihada yakın çok kıymetli ibadettir. (*Ve lâ yakrubu minhü şey'ün ba'dü*) “Bunlardan sonra artık, daha başka şey cihada yakın olmaz.” diyor Peygamber Efendimiz. Başka şey saymıyor. Bir de, başka şey olamaz diye de beyan buyuruyor. Yâni, bunlara çok dikkat etmemiz lazım.

Demek ki Müslüman olarak, tatlı dilli olacağız, gönül alacağız. Mânevî terbiyemiz için sıhhatimiz için sevabımız için orucu çok tutacağız ve mümkünse bu mübarek güzel yerleri çokça ziyaret edeceğiz aziz ve sevgili kardeşlerim!..

d. Allah'ın Hoşnut Olduğu Üç Kimse

Böyle cihada ilgili bir mukayese yaptığı için bir başka hadis-i şerife geçmek istiyorum. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'den Ebû Saîd el-Hudrî rivayet etmiş.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

يَضْحَكُ اللَّهُ إِلَى ثَلَاثَةِ الْقَوْمِ إِذَا صَفُّوا فِي الصَّلَاةِ
وَالِى الرَّجُلِ يُقَاتِلُ وَرَاءَ أَصْحَابِهِ وَإِلَى الرَّجُلِ
يَقُومُ فِي سَوَادِ اللَّيْلِ⁷

Allah, şu üç kişiye güler (onları sever): Namazda saf bağlayan topluluğa, arkadaşlarının önünde savaşan adama ve gece karanlığında namaz kılan kişiye.

(*Yadhakü'llâhu*) “Allah Teâlâ Hazretleri güler...” Allah Teâlâ Hazretleri’nin gülmesi, tabii rahmet etmesi demek. Mükâfat vereceğine alâmet. (*Ilâ selâseh*) “Üç kişiye Allah güler.” Yâni onlardan memnun olur, onlara büyük mükâfatlar verir:

1. (*el-kavmi izâ saffû fi’s-salâh*) “Namaza duran cemaat saf bağladıkları zaman, namazda saffa durdukları zaman...” Durup el bağlamışlar, el pençe dîvâna durmuşlar, elleri önlerinde böyle hürmetli, muntazam saflar halinde dizilmişler... Allah bunlara sevgi duyar, sever, güler. Mükâfatlandırarak demek.

⁷ İbn Ebî Şeybe, *Musannef*, 1/309 (3538); *Râmûzu’l-Ehâdîs*, 511/6.

Bu güzel bir şey, hatırlınızda olsun. Cemaatle saf olmak görüyorsunuz Allah'ın sevdiği bir şey. Onun için camiye devam etmek lazım, cemaati kaçırmamak lazım! Camilerin şenlenmesi lazım! Camiye gelenlerin de bundan istifadesi çok olacaktır. Attığı adımlardan sevap kazanacak, günahları silinecek.

Camiler neden çok yapılmış? mesela, ben Şehzâdebaşı Camii'ni düşünüyorum: Kible tarafında, sağ ön tarafta Nevşehirli Damat İbrahim Paşa medresesi ve camisi var. Hasib Efendimiz'in bir ara vazife gördüğü camicik, küçük... Sol tarafında İstanbul'un en eski camilerinden, Vefa Lisesi'nin karşısında, çapraz köşede Akançeşme Camisi var. Şimdi çeşmesi akmaz olmuş ama en eski camilerden. O kadar yakın... Sonra hemen sol arkasında, Vefa Bozacısı'nın yanında cami var, bir mescit... Hemen arkasında, harabe halinde tamir edilmemiş bir cami olduğunu hatırlıyorum.

Avlusunun arkasında burma minareli bir cami var, kible istikametinin aksinde, şimal tarafında... Sağ tarafında, belediyenin yanında bir iki cami var. Yâni, bu kadar büyük caminin etrafında nice küçük camiler, mescitler niye?..

Herkes namaza giderdi, dolardı. İhtiyaç olduğundan, ihtiyaçtan dolayı yapılmıştı.

Şimdi bakıyorum, bu Arabistan'da çok sık cami var, hepsi doluyor. Çünkü namaz vakti geldiği zaman, beş dakika önceden dükkânlar kapanıyor, daireler kapanıyor, benzinciler kapanıyor. Benzin alamazsınız. Neden? E namaz vakti... Bu geçecek ondan sonra... Her şey ona göre ayarlanmış, mecbur da tutulmuş. Herkes namazını kılıyor. Elhamdülillâh. Yâni böyle olunca bereket oluyor, hayır oluyor, yerden bereket fışkırıyor. Muazzam gelişme tabi, hepsi Allah'ın bir lütfu...

Cemaat, kavm, insanlar namazda saf bağladıkları zaman Allah sever, güler.

2. *(Ve ile'r-racüli yukâtilu verâe ashâbihî)*

“Bir adam ki arkadaşlarının ötesinde savaşa devam ediyor; buna da güler, onu da sever.”

Verâe, ötesi demek. *Mâverâü'n-nehr*, Araplar'a göre nehrin ötesi. Yâni, Orta Asya'da nehrin öbür tarafı, Çin'e, Orta Asya'ya daha yakın yere bu ismi vermişler.

Arkadaşları geride kalmış. Bu saldırmış düşmana, Mâşallah, ilerlemiş, ta ilerde çarpışıyor... Allah onu sever, ona güler.

Demek ki düşmandan korkmak yok, demek ki çekinmek yok, canını sakınmak yok... Allah rızası için haklı olduktan sonra çarpışacak. Ölürsa şehit oluyor, kalırsa gazi oluyor. Ne kadar güzel bir şey... Kaçmayacak ve en önde çarpışacak. Düşman yılacak, “Bunlar ne biçin insan?” diyecek, saldıramayacak.

İslâm’da cihat ana mesele değildir. Ana mesele sulh usûkûn içinde İslâm’ı anlatmaktır. Nitekim Peygamber Efendimiz Mekke devrinde on üç yıl öyle yaptı ama, cihadsız da olmuyor. Düşmanlar rahat durmuyorlar. On üç yılda kırk kişi toplandı da; Medine-i Münevvere’ye hicret ettikten sonra, cihat başladıktan sonra, İslâm daha iyi korunduğu için daha iyi anlatıldığı için müfsidler, fesatçılar, kâfirler, müşrikler çalışmadığından, İslâm’ın güzelliği anlaşıldığından kısa zamanda Arabistan’a yayıldı. Arabistan’dan kuzeye taşıtı.

Hazret-i Ömer zamanında Anadolu’ya ulaştı İslâm. Anadolu’nun güneydoğusu çok eski İslâm tarihlidir. Şimdi düşmanların böyle Kürt kardeşlerimizi kışkırtarak ayrı koparmak istedikleri beldeler, ta eskiden İslâm beldesi ve bizim kardeşlerimizin beldesi... Belki oralarda

oturan kardeşlerimizin çoğu, o mücahitlerin torunları... Ne kadar kıymetli yerler.

Ben Silvan’a gittiğim zaman hayretler içinde kaldım. (Yanlış hatırlamıyorsam, eski adı *Meyyafârukin*’dir.) Salâhaddîn-i Eyyubî Hazretleri’nin camisini görünce çok duygulandım;

“Aman inelim, şurada namaz kılalım!” dedim.

Yâni düşmanlar bozgunculuk çıkartıyorlar, bizi birbirimize düşürmeye çalışıyorlar. Halbuki kardeşiz, müminler birbirlerinin kardeşidir. Hiç öyle şey olur mu?..

Onun için cihat çok önemlidir. Allah yolunda cihat etmek; yâni dini korumak için malını, canını vermek, her türlü gayreti göstermek çok önemlidir.

Asker ocağı Peygamber ocağıdır. Allah yolunda, İslâm’ı, Müslümanları beklemek için hudutlarda nöbet tutan kişinin gözüne cehennem ateşi değmeyecektir. Yâni, kişi cehenneme girmeyecek, cennetlik olacak. Nöbetin şöyle bereketi vardır, cihadın şöyle fazileti vardır. Kallırsa gazi olur, ölürse şehit olur. Ne kadar güzel...

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*
Efendimiz bir hadis-i şeriflerinde:

مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَغْزُ وَلَمْ يُحَدِّثْ نَفْسَهُ
بِغَزْوٍ مَاتَ عَلَى شُعْبَةٍ مِنْ نِفَاقٍ⁸

Kim savaşmadan veya savaşmayı düşünme-
den ölürse, münafıklık özelliklerinden biriyle
ölür.

(*Men mâte ve lem yağzü ve lem yuhaddis
nefsehû bigazvin*) “Bir kimse gaza etmeden ve
gaza etmeyi gönlünden geçirmeden ölecek
olursa, (*mâte alâ şu’betin min nifâk*) münafık-
lığın bir şubesi üzerine ölür.”

Herkes gazaya, cihada gitmeyi isteyecek,
isteyerek yaşayacak; “Ah bir fırsat olsa, şehit
olsam!” diyecek.

Kıbrıs’a giderken bir asteğmen kardeşi-
miz, oraya gideceğini öğrenince, “Ben, benim
neslimden pek az kimseye nasip olacak bir fır-
sat elde ettim. Şehit olmaya gidiyorum...” vs.
diye mektup yazmış. Duygulu bir mektup, oku-
yunca çok duygulandık.

⁸ Müslim, “İmâre”, 158 (1910).

Bizim kavmimiz, halkımız böyledir. Yâni sulh zamanında sakindir, temizdir, kuzu gibidir ama, harp olduğu zaman da arslan gibidir; kimse önünde duramaz. Allah bizi İslâm'dan imandan ayırmasın sevgili kardeşlerim!

En önde çarpışıyor, aslan gibi en öne koşturmuş. Ashabı, arkadaşları geride kalmış da bu daha ileriye, düşmanın içine girmiş, kılıç sallıyor. Allah onu da sever.

Tabi şimdi kılıçla iş bitmediği için ben yazılarımda yazıyorum, bazı hasımlar, rakipler de bizi kötülemek için yanlış yorumlar yapıyorlar:

“Atom bombası bile yapmamız lazım!” diyorum.

Neden?.. Çünkü atom bombasına sahip olan büyük devletler zulüm yapıyor, fesat çıkartıyor, baskı yapıyor. Benim şu gönlümde, kalbimde Muâvenet zırhlımızın köprüsünün uçurulması, beş denizcimizin şehit edilmesinin yarası hâlâ kanıyor. Hâlâ unutmadım. Unutulmaz, bu bir zulümdür.

Neden oluyor?.. Silahları gelişmiş olduğundan... Biz de mutlaka kıtalar arası mesafelere ulaşabilecek füzeler yapmalıyız. Atom bombasını mutlaka yapmalıyız! Bunu kardeşlerimiz

yapabilir. Yapabileceklerini biliyorum. Ama fırsat olması lazım! Para yok... Canımızı veririz, malımızı veririz, evimizi satarız, yine parayı buluruz. Ama, “Benim de bu silahım var!” diye düşmanı korkutmamız gerekiyor.

Sonra Rumlar Kıbrıs’a füze koyacağız diye tutturdular. Ortalık karma karış oldu. Harp tehlikesi var, Türkiye tetikte... Neden?.. Türkiye’nin etrafını sarıyor düşman ve Ankara’yı bile vuracak bir silahla Rusları oraya yerleştiriyor. Bu kabul edilebilir bir şey değil... Bunun çaresi nedir?.. Mutlaka kendi silah sanayimizi kurmak, mutlaka onların füzelerinden daha etkili, uzun menzilli füzeler yapmak, onların silahlarından daha güzel silahları yapmak ve mutlaka kuvvetli olmak... Başka çaresi yok!

3. *(Ve ile’r-racüli yekûmu fî sevâdi’l-leyl)*
“Ve bir adam ki geceleyin kalkıyor; gecenin karanlığında kalkan adama da güler, sever.” Ne demek bu?.. Namaz için kalkıyor. Uykusunu bırakmış, sıcak yatağını bırakmış, keyfini bırakmış, kalkmış, abdest almış, Cenâb-ı Mevlâsının dîvanına durmuş, boynunu bükmüş, gözünden

yaşlar akıtarak namaz kılıyor. Allah bunu da sever, buna da güler. Buna da büyük mükâfat verecek.

Bunları yapmaya çalışmalıyız, aziz ve muhterem kardeşlerim!

Cemaatle namaza devam etmeliyiz. Cihadı hazır olmalıyız.

Hâzır ol cenge, eğer ister isen sulh ü salâh!

Sulh istiyorsak, muazzam bir savaş sanayii kurmalıyız. Sulh istiyoruz, çünkü kimsenin kötülüğünü istemiyoruz. O halde savaş sanayii yapacağız.

“Ee nasıl ters değil mi bu?..”

Ters değil! Çünkü zayıf olduğun zaman zalimler zulmünü arttırıyor, cesurlaşıyor, saldırganlaşıyor. Bugün Balkanlar’da olan olaylar, Boşnak kardeşlerimizin başına gelenler yüreğimizin yarası... Kafkasya’da olan olaylar, Orta Asya’da olan olaylar, Keşmir’de, Afrika’da olan olaylar... Hepsi emperyalist devletlerin zulmü... Hatta silah fabrikalarının belini doğrultmak, silah sanayileri devam ettirmek, para kazanmalarını devam ettirmek için savaş çıkarıyorlar diye kitaplar, gazeteler yazıp duruyor.

Böyle saçma şey olmaz, böyle insanlık suçu olmaz. Bunları cezalandırmak lazım ama, kim cezalandıracak?.. Çünkü haklı olan, mazlum olan zayıf; haksız olan, zalim olan kuvvetli... O zaman dünya fesada uğruyor, mahvoluyor, perişan oluyor, aziz ve muhterem kardeşlerim!..

Onun için biz dinimize dönmeliyiz ve dinimizin bu duygularıyla halkımızı beslemeliyiz. Sanmayın ki, batılılar halklarını dinî duygulardan mahrum yetiştiriyorlar. Amerikan reisicumhuru *Armagedon Savaşı*'nın hazırlıklarına dair sözler söyleyerek, halklarını ona göre hazırlıyorlar. Güya savaşıacaklarmış, şeytan taraftarını yeneceklermiş. Şeytan taraftarı deyince de, akıllarına hep Müslümanlar geliyor. Halbuki kendileri şeytan taraftarı... Yaptıkları saldırıları, savaşları halklarına kabul ettirmek için onların dinî duygularına hitap edecek konuşmalar yapıyorlar, öyle hazırlıyorlar.

Buna ruhî bakımdan, psikolojik bakımdan halkı hazırlamak denir. Halkın mâneviyatını hazırlamak denir. Biz de mâneviyatımızı dinî bakımdan kuvvetli tutmaktan başka bir seçeneğe sahip değiliz.

Dinimize sarılırsak hem dünyada, hem ahirette aziz oluruz. Kalırsak gazi, ölürsek şehit oluruz. Dinimizden ayrıldığımız zaman, mahv oluruz; hem dünyada hor ve zelil oluruz, hem de ahirette çok büyük cezalara, belalara uğrarız. Onun için aklımızı başımıza toplamalıyız.

e. Şehide Verilen Mükafatlar

Ebü'd-Derdâ *radıyallahu anh*'dan; o mübarek, ömrünü ibadetle, oruçla, gecesini namazla geçiren sahabiden Ebû Dâvûd, Taberânî ve Beyhakî rivayet etmişler ki, Peygamber *salallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz şöyle buyurmuş:

يَشْفَعُ الشَّهِيدُ فِي سَبْعِينَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ⁹
Şehit, kıyamet gününde ailesinden yetmiş kişiye şefa'at eder.

Yâni, şehit sadece kendisine büyük mükâfatlar kazanmıyor, bir de böyle oluyor. Ne demek bu:

(Yeşfeu's-şehîd) “Şehid şefa'at eder...”
Kime?... (Fî seb'îne min ehli beytihi) “Ailesi,

⁹ Ebû Dâvûd, “Cihâd”, 28 (2522); Râmûzu'l-Ehâdis, 511/3.

akrabası içinden yetmiş kişiye şefa'at eder, (yevme'l-kıyâmeti) kıyamet gününde.”

Yâni, Allah Teâlâ Hazretleri şehitlere çok imtiyazlar verecek. Şehitler kendilerini kurtardığı gibi, aile efrâdını, konu komşusunu, çoluk çocuğunu, akrabasını bile kurtaracak.

Kendisinin kurtuluşu nasıl?.. Ahmed b. Hanbel'in rivâyet ettiğine göre Peygamber *sal-lallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz şöyle buyruyor:

يُعْطَى الشَّهِيدُ سِتَّ خِصَالٍ عِنْدَ أَوَّلِ قَطْرَةٍ مِنْ دَمِهِ
يُكَفَّرُ عَنْهُ كُلُّ خَطِيئَةٍ وَيُرَى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ
وَيُزَوَّجُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ وَيُؤَمَّنُ مِنَ الْفَزَعِ الْأَكْبَرِ
وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَيُحَلَّى حُلَّةَ الْإِيمَانِ¹⁰

Kanınin ilk damlası yere damladığında şehide şu altı güzellik ihsan edilir: Bütün günahları kefare'et olunur. Cennetteki makamını görür. Kendisine eş olarak ahu gözlü huri verilir. Kıyametin en büyük dehşetinden ve kabir azabından emin olur. Üzerine iman elbisesi giydirilip süslenir.

¹⁰ Ahmed b. Hanbel, *Müsned*, 29/322 (17783); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 512/4.

(*Yu'ta's-şehîdü sitte hisâlin*) Şehide altı meziyet verilir. (*İnde evveli katratin min demihî*) “Kanının ilk damlası yere damladığı zaman, bu mükâfatlar kesinleşir:

1. (*Yükefferu anhü küllü hatîetin*) Bütün günahları affolunur.” Beşer ya. Şehit oluncaya kadar bir ömür sürdü. Hataları, kusurları vardı. Bütün hataları silinir, affolur, bir...

2. (*Ve yürâ mak'adahû mine'l-cenneh*) “Cennetteki oturacağı mevkisi, makamı gösterilir.” Cenneti, cennetteki köşkleri görür hemen. Artık o kanının damlasının acısı ona gelmez; cenneti gördüğü için son derece bahtiyar olur. İkincisi bu...

3. (*Yüzevvecü mine'l-hûri'l-în*) “Hûrilerle evlendirilir.”

el-hûri'l-în ne demek?.. İri gözlü ve gözlerinin akı gayet ak, karası gayet kara, kirpikleri gayet uzun, gözleri gayet güzel huriler demek. Onlarla evlendirilir; üç...

4. (*Ve yüemmenü mine'l-fezai'l-ekber*) “Mahşer gününün büyük korkularından, heyecan ve telaşlarından emniyete alınır. Hiç onları görmez.” Çünkü şehid... Artık Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde nurdan minberlere oturacak.

Başka kimler oturacak?.. Bir de Allah'ı zikredenler, birbirleriyle hâlisâne kardeş olanlar... Hani: “Yedi sınıf insan var, onlar da tabii bu fezai'l-ekberi görmeyecekler. Ne mutlu öyle olanlara!..” diye hadis-i şerif var.

5. (*Ve min azâbi'l-kabr*) “Kabirde de azap görmez.” Kabir azabı da haktır. Çünkü mahşer yerine varıncaya kadar, kabirde yattığı müddetçe insan kabirde de azap çekecek. Müminlerden bile olsa...

Meselâ, kaç defa söylemişimdir, çok duygulandırıcı bir hadis-i şerif:

“Bir mümin kabre yatırıldığı zaman, başına ateşten bir tokmak indiriliyor. Kabrin içi duman ve ateş doluyor. O bağılıyor, feryad ediyor, kurtulmaya çalışıyor:

‘Aman bana vurmayın! Ben Müslümandım. Yanlışlık mı yapıyorsunuz, niye vuruyorsunuz?’ diyor.

‘Hayır, yanlışlık yapmıyoruz. Sen dünyadayken, zalimler bir mazluma bir yerde zulmediyorlardı. Sen onların yanından geçtin, mazluma yardımcı olmadın, mazlumu korumadın.

Ondan dolayı, mümin olduğun halde işte kabirde başına bu ateşten tokmakları yiyorsun!’ diye söylenecek.¹¹”

Kabir azabı haktır. Peygamber Efendimiz kesin olarak bunu beyan etmiş. Onun için kabir azabı çekmekten de Allah’a sığınmış. Kabir azabından da emin olur şehid...

6. (Ve yuhallâ hullete’l-îmân) “Kendisine cennette en büyük şereflerden birisi olan iman elbisesi, iman hulleleri giydirilir. Böyle cennet libaslarıyla şereflenir.”

Hani mesela, diyelim ki bir erin elbisesi var; bir de paşanın, en yüksek rütbeli emirin, komutanın elbisesi var... Onu görünce, omuzundaki kırmızı renkleri, elindeki asasını, alâmetlerini görünce herkes selam duruyor. Ne kadar hürmet ediyorlar. İşte şehide böyle iman hullesi de giydirilir.

Kendisinin bu meziyetleri yeter artar bile... Ama bunlar yetmiyor, Allah Teâlâ Hazretleri diyor ki:

¹¹ bkz. Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, 12/443 (13610).

“Ey şehidim, kalk! Sevdiğin insanlardan, ailenden, çoluğundan, çocuğundan yetmiş kişiye daha şefaathakkın var; onları da kurtar! Kimleri istiyorsan senin hatırın için azabı hak etmiş oldukları halde onları da affedeceğim. Onlara da şefaathet!” diye bir de salâhiyet veriyor.

Elhamdülillâh, sevgili ve aziz Akra dinleyicileri! Ne mutlu bize ki Müslümanız. Allah bizi İslâm’dan, imandan, sevdiği dinden ayırmasın... Yolunda dâim, ibadetine müdâvim eylesin...

Çok güzel bir dine sahibiz. Cümle cihan halkının, Hazret-i Âdem Atamız *aleyhisselam*’dan beri olan insanların gıpta ettiği bir ümmetiz. Peygamberlerin bile, “Keşke o ümmetten olabilseydim!” diye temenni eylediği bir ahir zaman peygamberinin ümmetiyiz.

Ne mutlu ki elimizde Allah’ın hak kelâmı, mukaddes kitabı Kur’ân-ı Kerîm var, emirleri var! Tertemiz, ta Peygamber Efendimiz’in zamanından bozulmadan gelmiş. Hazret-i Ali Efendimiz’in imzasını taşıyan nüshası müzelelerimizde duruyor. (*Radıya’llâhü anh, ve kerama’llâhü vecheh*) Allah’ın arslanı, Hayber’in

fatihî Hazret-i Ali Efendimiz'in eliyle yazılmış Kur'ân-ı Kerîm var. O kadar sağlam, kesin... hiçbir ayeti tahrib olmamış, hiçbir harfi meçhul kalmamış. Olduğu gibi aynen yazılmış Kur'ân-ı Kerîm elimizde...

O mübarek ahir zaman Peygamberinin, Allah'ın en sevgili kulunun, Seyyid-i veled-i Adem, Seyyidü'l-evvelîne ve'l-âhirîn, Eşrefü'l-mürselîn Muhammed-i Mustafa Efendimiz'in ümmetiyiz. Elimizde Kur'ân-ı Kerîm var, hak dine mensubuz. Ne ölsek gam yeriz, ne kalsak gam yeriz. Ne mutlu bize, ne mutlu Müslüman olanlara!.. Ne mutlu Allah'ın sevgili kulu olarak yaşayıp, huzuruna sevgili kul olarak varanlara!.. Allah bizi, hepimizi onlardan eylesin...

Hepinize en derin sevgilerimi, hasretlerimi sunarım. Hepinizin gözlerinden öperim. Hepinize dünya ve ahiretin hayırlarını dilerim...

Aman İslâm için çalışmaktan, malınızla, canınızla gayret göstermekten sakınmayın, geri durmayın! Aman düşmanlara fırsat vermeyin! Aman birlik ve beraberliği bozmayın! Aman kuvvetli olmaya gayret edin! Bedenen, mâlî

yönden, iktisâdî yönden, askerî yönden, içti-mai yönden... Her yönden toplumumuz kuv-vetli olsun, pırıl pırıl olsun. Cihana ışık tutsun, rehberlik etsin.

Yardımaına koşacağımız nice milletler var. Orta Doğu'da var, Balkanlar'da var, Kaf-kasya'da var, Orta Asya'da var, Kuzey Ame-rika'da var, Güney Amerika'da var, Avrupa'da var, Afrika'da var... Hepsi bizim iyi insan oldu-ğumuz takdirde faydalar sağlayabileceğimiz, Hazret-i Adem'den kardeşlerimiz ama, şaşır-mışlar, yanlış yoldalar. Düzeltecek insanlara ih-tiyaç var.

Allah'ın seçtiği ümmet biziz:

¹² كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ

(Küntüm hayra ümmetin uhricet li'n-nâs)

“Siz insanlar için çıkarılmış en hayırlı bir üm-metsiniz.” buyrulmuş. Allah bizi, bu rütbelerin kıymetini bilenlerden ve lâıyk olanlardan eyle-sin...

Hepinize en derin sevgilerimi, saygılarımı sunarım. Dualarınızı beklerim.

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri;

¹² 3/Âl-i İmrân, 110.

*es-selâmü aleyküm ve rahmetü'llâhi ve
berakâtühû.*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

23 Rebîü'l-Evvel 1419 / 17 Temmuz

1998

Medine-i Münevvere

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.](#)

